

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук
Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Історія охорони здоров'я в Харкові»
(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 221 «Стоматологія»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Стоматологія» другого (магістерського)
рівня вищої освіти

Курс 2

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
суспільних наук

Протокол від
“30” серпня 2021 року № 7

Завідувач кафедри

(підпис)

Робак І.Ю.
(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та
передфахової підготовки

Протокол від
“31” серпня 2021 року № 1

Голова

(підпис)

Вовк О.Ю.
(ініціали, прізвище)

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук
Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Історія охорони здоров'я в Харкові»

(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 221 «Стоматологія»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Стоматологія» другого (магістерського)
рівня вищої освіти

Курс 2

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
суспільних наук

Протокол від
“30” серпня 2021 року № 7

Завідувач кафедри

_____ Робак І.Ю.
(підпис) (ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та
передфахової підготовки

Протокол від
“31” серпня 2021 року № 1

Голова

_____ Вовк О.Ю.
(підпис) (ініціали, прізвище)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Троценко Олексій Володимирович, старший викладач
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

- Робак Ігор Юрійович, завідувач катедри, професор, доктор історичних наук, iy.robak@knmu.edu.ua
- Альков Володимир Андрійович, доцент, кандидат історичних наук, va.alkov@knmu.edu.ua
- Демочко Ганна Леонідівна, доцент, кандидат історичних наук, hl.demochko@knmu.edu.ua
- Чернуха Олександр Васильович, доцент, кандидат історичних наук, ov.chernukha@knmu.edu.ua
- Арзуманова Тетяна Володимирівна, доцент, кандидат історичних наук, tv.arzumanova@knmu.edu.ua
- Троценко Олексій Володимирович, старший викладач, ov.trotsenko@knmu.edu.ua

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше): історія, культурологія

Контактний телефон (057)707-73-37

Консультації відповідно до графіка, розміщеного на інформаційному стенді катедри та в кафедральній директорії в системі MOODLE

Локація:

Пр. Науки, 4, м. Харків, Харківський національний медичний університет, Головний корпус, 3 поверх, катедра суспільних наук

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Історія охорони здоров'я в Харкові» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Стоматологія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 221 «Стоматологія»

Опис навчальної дисципліни (анотація) Обсяг навчальної дисципліни складає 120 годин, 4 кредити. На практичні заняття відведено 30 годин, самостійна робота студентів – 90 годин. Матеріал складається з 7 тем.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія охорони здоров'я в Харкові» є вивчення етапів, закономірностей та особливостей розвитку харківської міської медичної мережі протягом XVIII–поч. XXI ст. Специфікою курсу є те, що історія харківської охорони здоров'я вивчається в контексті конкретних умов тієї чи іншої історичної епохи, суспільно-політичного ладу, у зв'язку з історією України та її періодизацією.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Історія охорони здоров'я в Харкові» належить до предметів, що мають дуже широкий спектр міжпредметних зв'язків, оскільки знаходиться на перетині таких сфер діяльності, як медицина, психологія, історія, мистецтво та ін.

Пререквізити Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння предметів «Історія і культура України», «Медичне краєзнавство», «Медичне краєзнавство».

Постреквізити «Історія охорони здоров'я в Харкові» предметно інтегрується з дисциплінами, які забезпечують подальшу гуманітарну підготовку студентів-медиків: «Історія медицини», «Медицина і політика», «Медична субкультура».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування в студентів-медиків комплексних знань про закономірності та регіональну специфіку розвитку міської медичної мережі, зв'язок того розвитку із суспільно-політичними процесами різних історичних періодів, актуалізація фахової свідомості майбутніх лікарів та організаторів охорони здоров'я.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є забезпечити набуття студентами компетентностей, визначених згідно з вимогами стандарту.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим

ЗК2 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК3 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК4 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК5 – Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії

ЗК6 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою

ЗК7 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК8 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК9 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК10 – Прагнення до збереження навколишнього середовища

спеціальні (фахові, предметні):

ФК1 – Навички опитування

ФК11 – Здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб

ФК15 – Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації

ФК16 – Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції

ФК17 – Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів

ФК18 – Здатність до проведення заходів щодо організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню, та проведення маркетингу медичних послуг

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 1 - здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 4 - збір інформації про пацієнта

ПРН 5 - оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальний навичок (Soft skills):** навички комунікації, лідерство, відповідальність, вміння працювати в критичних умовах, залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОКР, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	-
Кількість кредитів – 4	Напрямок підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 221 «Стоматологія»	Рік підготовки (курс):	
		2-й	-й
		Семестр	
		3-й	-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 30	Освітньо-кваліфікаційний рівень: II магістерський	Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
Самостійна робота			
90 год.	- год.		

самостійної роботи студента – 90	ОПП «Стоматологія»	Індивідуальні завдання: - год.
		Вид підсумкового контролю: залік

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції не передбачені

2.2.2 Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Тема 1. Вступ до курсу «Історія охорони здоров'я в Харкові»	2	проблемне навчання, ділові ігри,	Усне опитування, тестове опитування в системі MOODLE
2	Тема 2. Розвиток охорони здоров'я в Харкові від його заснування до Великих реформ 60–70-х рр. ХІХ ст.	4	«мозковий штурм», робота в групах, розвивальне	
3	Тема 3. Розвиток охорони здоров'я у пореформені часи (60-ті рр. ХІХ ст. – 1917 р.)	6	навчання, різнорівневе навчання, евристичні	
4	Тема 4. Охорона здоров'я в Харкові протягом міжвоєнного періоду (1919–1941 рр.)	4	бесіди, дискусії та дебати, презентаційний	
5	Тема 5. Охорона здоров'я в Харкові під час нацистської окупації (1941–1943 рр.)	4	метод, метод проектного навчання, організація	
6	Тема 6. Харківська охорона здоров'я в післявоєнний радянський період (1945–1991 рр.)	6	екскурсій до музеїв та на виставки	
7	Тема 7. Стан охорони здоров'я в Харкові за часів незалежності	4		
Усього годин практичних занять		30		

2.2.3 Практичні заняття

Не передбачено

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Тема 1. Вступ до курсу «Історія охорони здоров'я в Харкові»	5	проблемне навчання, робота в групах, розвивальне навчання, різнорівневе навчання, презентаційний метод, метод проектного навчання	Усне опитування, тестове опитування в системі MOODLE, участь у наукових конференціях
2	Тема 2. Розвиток охорони здоров'я в Харкові від його заснування до Великих реформ 60–70-х рр. XIX ст.	5		
3	Тема 3. Розвиток охорони здоров'я у пореформені часи (60-ті рр. XIX ст. – 1917 р.)	6		
4	Тема 4. Охорона здоров'я в Харкові протягом міжвоєнного періоду (1919–1941 рр.)	6		
5	Тема 5. Охорона здоров'я в Харкові під час нацистської окупації (1941–1943 рр.)	5		
6	Тема 6. Харківська охорона здоров'я в післявоєнний радянський період (1945–1991 рр.)	7		
7	Тема 7. Стан охорони здоров'я в Харкові за часів незалежності	6		
Усього годин практичних занять		40		

Методи навчання: розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод проектів, дебати, метод «Мозковий штурм»,

вебінар, спаринг-партнерство (навчання в парах), коучинг (тренінг), віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал, брифінг, інтерв'ю.

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему.

Підсумковий контроль: залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ» (таблиця 2).

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Максимальна сума балів за курс складає 200 балів, мінімально прийнятна для отримання заліку – 120 балів.

3.2. Питання до заліку:

1. Охарактеризувати джерела та історіографію історії харківської охорони здоров'я.
2. Назвати дослідників історії охорони здоров'я та медичного краєзнавства.
3. Вказати причини захворюваності і смертності населення Харкова від заснування міста до др. пол. 19 ст.
4. Пояснити недоліки в організації медико-санітарної допомоги в імперському дореформеному Харкові.
5. Викласти історію клінік Харківського університету.
6. Пояснити причини захворюваності та смертності населення Харкова у пореформені часи (60-ті рр. XIX ст. – 1917 р.).
7. Назвати зміни в керуванні, структурі та фінансуванні міської мережі після реформ 1860–1870-х рр.
8. Охарактеризувати санітарний стан Харкова і санітарна діяльність у дорадянський період.
9. Пояснити зв'язок між становим і майновим складом населення та доступністю медичної допомоги в імперському Харкові.
10. Назвати етапи розвитку харківської служби швидкої допомоги.
11. Вказати заходи радянської влади в сфері охорони здоров'я у перші пореволюційні роки.
12. Пояснити засадничі принципи радянської системи охорони здоров'я.
13. Розкрити специфіку функціонування радянської охорони здоров'я у період НЕПу.
14. Охарактеризувати структурні зміни у розвитку харківської міської медичної мережі у міжвоєнний період (1919–1941 рр.).
15. Назвати та дати оцінку нацистським планам щодо долі Харкова й харків'ян.
16. Пояснити відмінності нацистської та радянської соціальних політик.
17. Охарактеризувати санітарно-оздоровчі заходи в Харкові під час нацистської окупації.
18. Навести приклади Опору харківських лікарів нацистським окупантам.
19. Вказати та охарактеризувати матеріальні збитки, завдані окупантами медичній мережі Харкова.
20. Вказати досягнення харківських медиків під час Другої світової війни.
21. Охарактеризувати заходи з відбудови медичної мережі та упорядкування санітарного стану Харкова у 1943 – на поч. 1950-х рр.
22. Назвати та пояснити зміст етапів розвитку міської медичної мережі в післявоєнний період.
23. Пояснить специфіку фінансування та кадрового забезпечення радянської охорони здоров'я у післявоєнний час.

24. Вкажіть зв'язок розвитку харківської медичної мережі у післявоєнні радянські часи зі світовими тенденціями.
25. Наведіть приклади першості післявоєнного Харкова в наданні медичної допомоги.
26. Охарактеризуйте спроби реформування радянської охорони здоров'я в Харкові та їхній зв'язок із сьогоденням.
27. Поясніть вплив переходу до ринкової економіки на розвиток харківської охорони здоров'я.
28. Охарактеризуйте стан та структуру захворюваності харківського населення на сучасному етапі.
29. Окресліть перспективи харківської медичної мережі в контексті поточної реформи охорони здоров'я.

3.3. Контрольні питання

Тема 1

1. Предмет і завдання курсу.
2. Охорона здоров'я як державна та суспільна практика.
3. Поняття «соціальна історія охорони здоров'я» та «медичне краєзнавство».
4. Джерела, історіографія та методи медико-краєзнавчих досліджень.
5. Дослідники історії охорони здоров'я та медичного краєзнавства.

Тема 2

1. Захворюваність і смертність населення Харкова від заснування міста до 1860-х рр.
2. Організація керування медико-санітарною справою. Санітарна діяльність.
3. Стан матеріальної бази харківської медичної мережі до «Великих реформ».
4. Фінансування харківської охорони здоров'я.
5. Основні види та доступність медичної допомоги.
6. Клініки Харківського університету.

Тема 3

1. Захворюваність і смертність населення Харкова у пореформені часи (60-ті рр. XIX ст. – 1917 р.).
2. Зміни в керуванні, структурі та фінансуванні міської мережі після реформ 1860–1870-х рр.
3. Санітарний стан Харкова і санітарна діяльність у дорадянський період.
4. Становий, майновий склад населення та доступність медичної допомоги.
5. Створення служби швидкої допомоги.

Тема 4

1. Націоналізація медичних закладів радянською владою під час революції 1917–1921 рр.
2. Формування в Харкові української радянської системи охорони здоров'я. Її засадничі принципи.
3. Специфіка функціонування радянської охорони здоров'я у період НЕПу. Система «Робмед».
4. Структурні зміни та розвиток матеріальної бази міської медичної мережі.
5. Боротьба з соціальними хворобами.

Тема 5

1. Нацистські плани щодо долі Харкова й харків'ян.
2. Характер санітарно-оздоровчих заходів під час нацистської окупації.
3. Роль та можливості Харківського цивільного управління в організації охорони здоров'я.
4. Опір харківських лікарів окупантам.
5. Матеріальні збитки, завдані окупантами медичній мережі Харкова.
6. Харківські медики та їхні досягнення під час Другої світової війни .

Тема 6

1. Відбудова лікувально-профілактичної мережі. Заходи з поліпшення санітарного стану.
2. Етапи розвитку міської медичної мережі в післявоєнний період.
3. Специфіка фінансування та кадрового забезпечення радянської охорони здоров'я у післявоєнний час.
4. Тенденції розвитку харківської медичної мережі у післявоєнні радянські часи.
5. Медичне обслуговування робітників і службовців.
6. Першість післявоєнного Харкова в наданні медичної допомоги.
7. Прояви реформування радянської охорони здоров'я в Харкові.

Тема 7

1. Руйнівні процеси в харківській охороні здоров'я у зв'язку з переходом до ринкової економіки.
2. Реорганізація управління та лікувальних закладів.
3. Розвиток ринку медичних послуг.
4. Рівень захворюваності харківського населення (ВІЛ, онкологічні захворювання, туберкульоз, орфанні хвороби).
5. Харківська медицина в умовах військового конфлікту на Сході України.
6. Перспективи харківської медичної мережі в контексті поточної реформи охорони здоров'я.

3.4. Індивідуальні завдання формуються відповідно до контенту наукових конференцій, який щорічно затверджується планом роботи кафедри суспільних наук. Специфіка індивідуальних завдань для студентів погоджується з викладачем.

3.5. Правила оскарження оцінки

Якщо студент не задоволений результатами оцінювання його навчальної діяльності і виявив бажання оскаржити оцінку з предмета, він має право звернутися до керівництва кафедри та/або декана відповідного факультету з проханням провести повторне оцінювання його знань. Якщо вимоги студента мають під собою підстави, катедрою/деканатом створюється спеціальна комісія для проведення повторного оцінювання.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач надасть на першому практичному занятті.

Під час навчального процесу важливо дотримуватися таких правил:

- повага до колег;
- толерантність до інших та їхнього досвіду;
- сприйнятливність та неупередженість;
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента;
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів;
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та семінарські заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за винятком осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність інших людей;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і коридорах під час занять.

Використання електронних пристроїв

Використання електронних пристроїв у навчальному процесі допускається без обмежень за винятком тих випадків, які можуть перешкодити процедурі об'єктивного оцінювання знань студентів.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами

Проведення навчального процесу здійснюється з урахуванням вимог сучасного українського законодавства відносно осіб з особливими освітніми потребами та регулюється нормативними документами університету.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно опрацювати матеріали допоміжної літератури. Вітається активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.

Заохочення та стягнення

Відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ» студент може підвищити оцінку за модуль шляхом виконання індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями тощо), що в разі успіху додає до 10 балів як заохочення.

Техніка безпеки

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Кожен студент і кожна студентка повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі

Про можливі зміни в силабусі буде повідомлено на сторінці катедри офіційного сайту ХНМУ і в катедральній директорії системи MOODLE, а також через відповідний деканат.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Одним з елементів академічної культури, які прищеплює університет, є розуміння студентом недопустимості будь-яких запозичень без належних посилань. Враховуючи це, головним завданням викладачів є формування в студентів навичок самостійної роботи, інтересу до навчання та суспільних цінностей. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Лісовий В., Робак І. Історія охорони здоров'я в Харкові. Харків : ХНМУ, 2008. 178 с.
2. Робак І. Ю. Організація охорони здоров'я в Харкові за імперської доби (початок XVIII ст. – 1916 р.). Харків : ХДМУ, 2007. 346 с.
3. Робак І. Ю., Демочко Г. Л. Охорона здоров'я в першій столиці радянської України (1919–1934 рр.). Харків : Колегіум, 2012. 260 с.
4. Робак І. Ю., Ільїн В. Г. Харківська охорона здоров'я в післявоєнний радянський період (1945–1991 рр.). Харків : Колегіум, 2018. 344 с.
5. Чорний Д. М. Історія Слобідської України : підручник. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 264 с.

Допоміжна

1. Академик Александр Шалимов в Харькове/под общ. ред. Н. Л. Битчук (Павловой), В. И. Трояна, Н. К. Голобородько. Харьков : НТМТ, 2013. 382 с.
2. Альков В. А. Использование выдающихся персоналий и их достижений в медико-краеведческой работе (на примере харьковской психиатрической и неврологической клиники доктора И. Я. Платонова) // International scientific-practical conference Forming of modern educational environment: benefits, risks, implementation mechanisms: Conference Proceedings, September 29, 2017. Tbilisi: Baltija Publishing, 2017. P. 106–108.
3. Альков В. А., Робак І. Ю. Жандарми про особисте, професійне і політичне (на прикладі члена Братства тарасівців лікаря Якова Трутовського) //

- Proceedings of I International scientific conference “Science of 2019”. Berlin, tredition GmbH, 2019. P. 4-7.
4. Альков В. А., Робак І. Ю. Лікар-поляк у дорадянському Харкові: історична реконструкція життєвого шляху оториноларинголога С. А. Робака // *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe*. 2018. № 4(32). С. 39–48.
 5. Видатні вихованці Харківської вищої медичної школи : бібліогр. довід./ред. В. М. Лісовий. Харків : ХНМУ, 2010. 207 с.
 6. Вчені Харківського державного медичного університету 1805–2005/за ред. А. Я. Циганенко, М. В.Кривоносов, П. Г.Кравчун та ін. Х. : “Вид-во “Харків”, 2002. 470 с.
 7. Зайцев А. Е., Москаленко В. Ф., Пилипчук М. Д. Вехи развития и становления Харьковской станции скорой медицинской помощи. Харьков, 2000. 56 с.
 8. Історія в історіях : Харків. вища мед. шк. у спогадах, документах і фотографіях/за заг. ред. В. М. Лісового та Ж. М. Перцевої. Харків : ХНМУ, 2015. 552 с.
 9. Малая Любовь Трофимовна. Ученики об Учителе : научн. попул. изд./под ред. проф. Г. Д. Фадеенко. Х. : Кроссруд, 2013. 164 с.
 - 10.Робак І. Ю. , Демочко Г. Л. , Ільїн В. Г. Олександрівська – Перша міська клінічна лікарня Харкова: півтора століття історії. Харків : Колегіум, 2016. 296 с.
 - 11.Сто двадцать лет истории Дома 90 на Сумской улице Харькова : монография / А. И. Сердюк, Б. А. Рогожин, С. К. Бондаренко, В. В. Правдин ; под. ред. А. И. Сердюка, Б. А. Рогожина. Харьков : Фактор, 2016. 432 с.
 - 12.Яворський В. С., Москаленко В. Ф., Сердюк О. І. Досвід реформування галузі охорони здоров'я Харківської області в 1975–1999 роки : інформ. лист. Харків, 1999. 43 с.
 13. 100-летие Харьковского научного медицинского общества. 1861-1961. Сборник очерков и статей по истории деятельности/ред. коллегия: чл.-кор. АМН СССР заслуж. деятель науки проф. Н. П. Новаченко. Киев : Здоров'я, 1965. 259 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Кафедра суспільних наук ХНМУ (з методичними матеріалами)
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=141%3A2011-05-14-19-10-49&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk